

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/92/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119201443
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1119201443.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v spore žalobcov: X/ B.. E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. E. C. XXX, 2/ C.. E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. E. C. XXX, obaja zastúpení: URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Červeňova 15, Bratislava, IČO: 47 244 895, proti žalovaným: 1/ SIMPATICO modeling&production, spol. s r. o., so sídlom Mateja Bela 7, Bratislava, IČO: 45 652 368, 2/ G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, R., obaja zastúpení: BURDA LEGAL s.r.o., so sídlom Rudnícka 8, 831 06 Bratislava, IČO: 46 530 894, o určenie neexistencie právneho nároku, na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ voči rozsudku Okresného súdu Bratislava I, zo dňa 17. marca 2023, č.k. 18C/5/2019-444, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava I, zo dňa 17. marca 2023, č.k. 18C/5/2019-444 v spojení s opravným uznesením zo dňa 12.07.2023, sp.zn. B1-18C/5/2019 p o t v r d z u j e.

II. Žalovaní v 1. a v 2. rade majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 17. marca 2023, č.k. 18C/5/2019-444 rozhodol tak, že žalobu žalobcov zamietol pre absenciu naliehavého právneho záujmu a žalovaným v 1/ a v 2/ rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou zo dňa 28.01.2019 sa žalobcovia zastúpení advokátom domáhali určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 19.11.2014 (ďalej „zmluva z roku 2014“), ktorou mal žalovaný 2/ ako postupca žalovanému 1/ ako postupníkovi postúpiť údajnú peňažnú pohľadávku vo výške 360.000 eur (ďalej „sporná pohľadávka“), ktorá mala vzniknúť titulom náhrady škody v dôsledku protiprávneho konania žalobcu 1/ ako akcionára a člena predstavenstva spoločnosti FARMAKUM, a.s. so sídlom J. Hollého 645, Šaštín-Stráže, IČO: 45 281 823 (ďalej „spoločnosť“), a ktorá mala byť predtým postúpená spoločnosťou žalovanému 2/ zmluvou o postúpení pohľadávky zo 16.09.2011 (ďalej „zmluva z roku 2011“). Dôvodili, že v konaní pred Okresným súdom Senica, sp.zn. 7Cb/32/2015 (ďalej „spor o zaplatenie“) žalovaný 1/ žaluje žalobcu 1/ o zaplatenie rovnakej pohľadávky 360.000,- eur s príslušenstvom, ktorú mal nadobudnúť na základe tejto zmluvy z roku 2014, a žalobca 1/ tam namieta samotnú existenciu spornej pohľadávky. Ďalej dôvodili, že žalovaný 1/ žaluje žalobcu 2/ v konaní pred Okresným súdom Senica, sp.zn. 9C/258/2018 (ďalej „spor o relatívnu neúčinnosť“), kde odporuje právnym úkonom žalobcu 1/, ktorý previedol na žalobcu 2/ tam uvedené nehnuteľnosti, pričom žalovaný 1/ tam tvrdí, že scudzovacie úkony údajne ukracujú žalovaného 1/ pri uspokojovaní pohľadávky uplatnenej v uvedenom spore o zaplatenie; pritom i tam žalobca 2/ popiera existenciu spornej pohľadávky. Žalobcovia tvrdili, že zmluva z roku 2011 i

zmluva z roku 2014 sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi v dôsledku: a) neexistencie postupovanej pohľadávky, b) jej neurčitosti, c) jej neidentifikovateľnosti, d) jej vylúčenia z možnosti postúpenia. Ďalej tvrdili, že majú naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“), keď sa dovolávali ústavno-konformného výkladu zákonov a potreby zohľadniť judikatúru (Najvyšší súd Českej republiky sp.zn. 2Cdon/1690/1997 z 15.06.1999; sp.zn. 22Cdo/797/2000 z 06.03.2001; sp.zn. 30Cdo/1943/2004 z 31.08.2005; sp.zn. 22Cdo/1377/2011 z 11.12.2002; Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/69/2003, Ústavný súd Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 137/2008 z 01.07.2008). Okrem naliehania na súd, aby nedošlo k denegatio iustitiae (aj s odkazom na články Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), sa podstata tejto argumentácie sústredila na to, že aj iná osoba než účastník právneho úkonu môže mať naliehavý právny záujem na určení jeho neplatnosti. Tu dôvodili, že úspech ich žaloby bude mať značný a priamy právny dopad do ich majetkovej sféry, keď určením neplatnosti zmluvy z roku 2014 zanikne aktívna vecná legitímácia žalovaného 1 v spore o zaplatenie i právny dôvod sporu o relatívnu neúčinnosť. V tom videli zlepšenie svojej právnej pozície a odstránenie svojej právnej neistoty. Tvrdili, že zatiaľ nedošlo k porušeniu ich vlastníckych práv, ale že sú uvedenými spormi ohrozené. Argumentovali, že nemôžu sami žalovať na splnenie povinnosti, a preto okrem určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP nemajú žiadnu možnosť domáhať sa ochrany svojich práv; v sporoch, kde sú žalovaní, sa iba bránia voči nárokom uplatňovaným žalovaným 1/, čo podľa nich nemožno stotožňovať s možnosťou domáhať sa ochrany svojich práv. Tiež poukazovali na to, že pred rozhodnutím vo veci samej je potrebné, aby sa súd prejudiciálne vysporiadal s otázkou platnosti zmluvy z roku 2011, pretože pri postúpení pohľadávky ide o derivatívne nadobudnutie práva; poukazovali na zásadu, že z nepráva nemôže vzniknúť právo. Napokon mali za to, že spor o zaplatenie ani spor o relatívnu neúčinnosť nezakladajú prekážku litispendencie pre tento spor, keď popierali totožnosť konaní z hľadiska predmetu konania aj z hľadiska označenia strán sporov. Uznali, že v sporoch pred Okresným súdom Senica sa bude treba vysporiadať aj s otázkou platnosti oboch zmlúv o postúpení, ale iba v prejudiciálnej rovine.

3. Písomným podaním z 20.02.2023 potom žalobcovia navrhli zmenu žaloby tak, že petit znie: „I. Súd určuje, že právny nárok (plnenie) voči žalobcovi 1 zo Zmluvy o postúpení pohľadávky, uzatvorenej dňa 19.11.2014 medzi žalovaným 2 ako postupcom a žalovaným 1 ako postupníkom, ktorej predmetom je postúpenie peňažnej pohľadávky voči žalobcovi 1, ktorá mala vzniknúť titulom náhrady škody v dôsledku údajného protiprávneho konania žalobcu 1 ako akcionára, člena predstavenstva spoločnosti FARMAKUM a. s., nie je daný (neexistuje). II. Žalovaný 1 a žalovaný 2 sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi 1 a žalobcovi 2 náhradu trov konania v plnom rozsahu a k rukám právneho zástupcu žalobcu 1 a právneho zástupcu žalobcu 2 náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania, vrátane výšky náhrady trov právneho zastúpenia, bude rozhodnuté samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka tunajšieho súdu, a to po právoplatnosti tohto rozsudku.“

4. Po ustálení predmetu konania (pripustení zmeny žaloby/petitu) na poslednom pojednávaní sa súd prvej inštancie sústredil predovšetkým na otázku prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, teda na zistenie a posúdenie, či majú žalobcovia naliehavý právny záujem na takejto určovacej žalobe. Súd prvej inštancie poznamenal, že pôvodný petit (formulovaný záverom žaloby), ktorým sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti právneho úkonu (zmluvy z roku 2014), teda právnej skutočnosti, bol zjavne neprípustný podľa § 137 písm. d) CSP, pretože žiaden osobitný predpis na takéto konanie neodkazoval; ani žalobcovia žiaden takýto predpis neoznačili. Súd prvej inštancie však pripustil zmenu petitu už s ohľadom na žalobnú argumentáciu, kde sa žalobcovia snažili osvedčiť svoj naliehavý právny záujem a dokonca (v rozpore s pôvodným petitom v užšom zmysle slova) uvádzali aj to, že okrem určovacej žaloby podľa onoho písm. c) nemajú inej právnej, či procesnej možnosti domáhať sa ochrany svojich práv, preto návrh na zmenu žaloby považoval súd prvej inštancie za viac-menej očakávateľný krok k upresneniu, či oprave cieľa žaloby, hoci k nemu prekvapivo došlo až na pojednávaní 15.02.2023. Podľa súdu prvej inštancie žalobcovia však nepreukázali ani naliehavý právny záujem na určovacej žalobe v zmysle § 137 písm. c) CSP a nepresvedčili o svojom tvrdení, že by pri nevyhovení žalobe hrozila denegatio iustitiae. Samotné ich skutkové tvrdenia, ktoré boli základom žaloby, ako aj ich právna argumentácia, že sú iných dvoch sporoch pred Okresným súdom Senica v postavení žalovaných (v spore o zaplatenie a v spore o relatívnu neúčinnosť, v podaniach strán bližšie vysvetľovaných), a preto údajne došlo k ohrozeniu ich subjektívneho práva, čo žalobcovia uvádzali v žalobe aj v návrhu na zmenu žaloby, práve naopak - podľa súdu prvej inštancie - priamo vylučuje existenciu ich tvrdeného

naliehavého právneho záujmu. Nič totiž nebránilo a nebráni žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/, aby sa práve argumentáciou o neexistencii nároku žalovaného 1/ voči žalobcovi 1/, ktorý mal vyplynúť zo zmluvy o postúpení pohľadávky z roku 2014, bránili v označených sporoch, kde sú jednotlivito v postavení žalovaných. Fakt, že skutkovým základom tvrdeného nároku žalovaného 1/ v týchto sporoch pred Okresným súdom Senica mala byť v reťazi právnych skutočností okrem iného aj cesia pohľadávky zmluvou z roku 2014 (ako *condicio sine qua non*), vyplynul už zo zhodných skutkových tvrdení strán teraz súdeného sporu. Aj z pripojeného spisu Okresného súdu Senica sp.zn. 8C/25/2018, teda spisu zo sporu o relatívnu neúčinnosť (žaloba v kópii na č.l. 262 spisu tunajšieho súdu) jasne vyplýva, že tamojší žalobca (tu žalovaný 1/) odvodzuje svoje právo zo zmluvy z roku 2014. Obdobne to podľa súdu prvej inštancie platí o argumentácii žalobcu 1/ v spore o zaplatenie z 05.11.2017 (č.l. 408 spisu v teraz súdnej veci). Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že vo vzťahu k žalovanému 2/ žalobcovia napokon naliehavý právny záujem na určení neexistencie nároku zo zmluvy z roku 2014 ničím (azda okrem všeobecných tvrdení o ochrane práv a právnej istote) ani len netvrdili. Neoznačili jasne ani to, aké jeho právo vlastne spochybňujú, a teda prečo ho vlastne žalujú takouto určovacou žalobou. Súd prvej inštancie odôvodňoval, že zo systematiky CSP, povahy a účelu žaloby na plnenie (§ 137 písm. a/ CSP) a žaloby na určenie (ne)existencie práva (§ 137 písm. c/ CSP) vo všeobecnosti vyplýva, že žaloba na plnenie má mať zásadnú prednosť pred žalobou určovacou, ak ide v oboch prípadoch o rovnaké uplatnené/sporné právo (tu sporná pohľadávka); nota bene v prípade, že určovacia žaloba je podaná až po žalobe na plnenie (spor o zaplatenie sa začal asi 4 roky pred teraz súdenou vecou). To vyplýva zo zákonnej konštrukcie, ktorá prípustnosť určovacej žaloby podmieňuje naliehavým právnym záujmom. Rozsiahla a ustálená judikatúra a v zhode s ňou aj právna náuka v zásade na úspešné použitie určovacej žaloby vyžaduje, aby nebola pre žalobcu reálne použiteľná žaloba na plnenie (čo je v tomto spore splnené), a aby zároveň išlo o také určenie, ktoré prináša konštatáciu práv žalobcu alebo odstraňuje jeho ohrozenie, a poskytne pevný základ a istotu do právnych vzťahov strán. Mutatis mutandis to platí aj pri posudzovaní vzťahu k sporu o určenie relatívnej neúčinnosť, kde je základom tvrdenie žalovaného 1/ (tam žalobcu) o tom, že má vymáhateľnú pohľadávku voči žalobcovi 1/.

5. Súd prvej inštancie ďalej v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia zdôraznil, že kompletná právna argumentácia a skutkové tvrdenia žalobcov (o neexistencii nároku v dôsledku neplatnosti zmluvy z roku 2014) uplatnené v tomto spore mohli byť bez ťažkostí použité ako procesná obrana pred žalobami v oboch sporoch vedených na súde v Senici. Súd prvej inštancie tiež súhlasil s bodmi 47, 50 a 52 žaloby v tom zmysle, že preukázaním neexistencie práva žalovaného 1/ v tamtých sporoch by bolo možné očakávať zamietnutie oboch tamojších žalôb. Petit uplatnený v súdnej veci (existencia či neexistencia spornej pohľadávky v majetku žalovaného 1/) je tak jednoznačne prejudiciálnou otázkou, ktorou sa musí zaoberať súd v oboch uvedených predchádzajúcich sporoch. Súd prvej inštancie skonštatoval, že nevidno tak racionálny dôvod, prečo by mala byť existencia práva údajne plynúceho zo zmluvy z roku 2014 samostatne skúmaná konajúcim súdom. Pretože žalobcovia okrem poukazov na to, že v dôsledku úspechu ich určovacej žaloby budú „ochránené ich práva“ v sporoch, kde sú žalovaní, neprodukovali žiadne zmysluplné tvrdenia o ich naliehavom právnom záujme na určovacej žalobe, súd prvej inštancie tak žiaden naliehavý právny záujem nevidel. Súd prvej inštancie zdôraznil, že je procesnou zodpovednosťou žalobcov uniesť povinnosť tvrdenia i dôkazné bremeno, a to aj vo vzťahu k tu traktovanej otázke. Preto po zistení, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem (ba priam ho sami vyvrátili poukazmi na to, že im táto žaloba má fakticky vyhrať dva predchádzajúce iné súdne spory založené na rovnakom skutkovom základe), súd prvej inštancie nemusel a ani nesmel venovať bližšiu pozornosť rozsiahlym meritórnym argumentom žalobcov; a nezostalo mu iné, ako žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako neprípustnú. Zhrnul, že preto nebolo potrebné ani vykonať navrhnuté dôkazy ako účtovné závierky, daňové priznania, výsluchy strán a svedkov, či pripojenie vyšetrovacieho spisu, pretože z nich mali vyplynúť podľa žalobcov skutočnosti k meritu určovacej žaloby; nijaká relevancia k otázke naliehavého právneho záujmu sa neukazovala. Dodal, že to isté platí aj o viacerých listinných dôkazoch, ktoré strany do spisu doložili, ako napr. rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 25Cbi/23/2014 z 13.04.2016, rozhodnutie č. F.-XXX z 02.08.2011, oznámenie o postúpení pohľadávky z 01.04.2019 (oznámenie spoločnosti žalobcovi 1/), Dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky zo 16.09.2011, Dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky zo 19.11.2014 - taktiež z nich nevyplynuli skutočnosti relevantné pre rozsudok. K argumentácii žalobcov početnými poukazmi na konkrétnu judikatúru a doktrínálne výstupy súd prvej inštancie skonštatoval, že len v časti bola priliehavá, pokiaľ ide o otázku, či je možné, aby určovacou žalobou žaloval aj neúčastník určitého právneho vzťahu či právnej skutočnosti. Avšak to, že v niektorých situáciách je priznaná aktívna legitímácia na určovaciu žalobu aj takejto - zjednodušene - tretej osobe, predsa podľa súdu prvej inštancie neznamená, že akákoľvek osoba má

naliehavý právny záujem na takejto žalobe vždy. Napríklad poukaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 137/2008 však triafal vedľa, pretože tam ústavný súd pomeriaval konanie pred súdom s konaním pred orgánom od súdu odlišným. Pokiaľ ide o judikatúrnu argumentáciu podporujúcu tvrdenia o (absolútnej) neplatnosti zmluvy z roku 2014, či neexistencii samotnej spornej pohľadávky od začiatku, súd prvej inštancie zopakoval, že pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov sa k jej bližšiemu skúmaniu ani nedostal. Vo vzťahu k námietkam žalovaných, že po zmene petítu žaloby je dôvod na zastavenie konania kvôli litispendencii, súd prvej inštancie poznamenal, že ide o otázku, na ktorú existujú viaceré názory - najmä pokiaľ ide o problém, do akej miery zakladá prejudiciálne riešenie určitej otázky (ktorá netvorí samotný petit žaloby) v jednom konaní prekážku pre iné konanie. V súdnej veci však súd prvej inštancie najmä nepovažoval predmety konania za úplne identické, pretože petit po zmene žaloby nebol orientovaný výlučne na osobu žalovaného 1/ ako na aktuálneho nositeľa (sporného) nároku, a ani v ňom nebola presne identifikovaná jeho výška (súd teraz nezaujíma, čím chceli žalobcovia takúto neexistenciu preukazovať). To je širšie vymedzenie predmetu konania oproti obom sporom pred Okresným súdom Senica, kde sa presne vymedzeného nároku domáhal ako veriteľ žalovaný 1/, tam v pozícii žalobcu. Naproti tomu, ako súd prvej inštancie vysvetlil vyššie, svoj naliehavý právny záujem na určovacej žalobe odvodzovali žalobcovia práve a len z toho, že sa tu chcú brániť voči žalobám, ktoré voči nim boli skôr podané. Napokon si súd prvej inštancie neodpustil poznámku, že pri prihliadnutí na zastúpenie žalobcov advokátom od podania žaloby sa len ťažko dá ubrániť dojmu, že primárnym cieľom tejto určovacej žaloby bolo zdržanie sporov pred Okresným súdom Senica. Súd prvej inštancie však túto skutočnosť nepovažoval za preukázanú a celkom istú, preto ani nepristúpil k odmietnutiu žaloby ako šikanóznej v zmysle čl. 5 CSP a o žalobe riadne konal až do svojho záveru, že nie je preukázaný naliehavý právny záujem, čo muselo viesť k zamietnutiu žaloby. Výrok o náhrade trov vyplynul z toho, že žalovaní boli v konaní celkom úspešní a žalobcovia naopak celkom neúspešní, preto súd prvej inštancie nevidel inú možnosť, ako priznať subjektom na úspešnej strane úplnú náhradu trov konania (§ 255 CSP).

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali žalobca 1/ a žalobca 2/ prostredníctvom ich právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie, a to z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b), d), g) CSP. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ z dôvodu, že mal za to, že naliehavý právny záujem žalobcov na určovacej žalobe v zmysle § 137 písm. c) CSP nie je daný, majú za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP. Skutočnosť, že nesprávne posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu spadá pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP, žalobcovia 1/ a 2/ analogicky preukazovali rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2019, sp.zn. 2ObdoV/11/2019. V nadväznosti na uvedené žalobcovia 1/ a 2/ vyjadrili názor, že súd prvej inštancie nesprávne interpretoval a vyložil normu procesného práva, t.j. § 137 písm. c) CSP, pokiaľ ustálil, že na žalobe nemajú naliehavý právny záujem a túto normu teda súd prvej inštancie nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav, čím je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP. K posúdeniu vzťahu žaloby na plnenie a žaloby na určenie právnej skutočnosti, žalobcovia 1/ a 2/ argumentovali tým, že v žalobe na plnenie a v určovacej žalobe sa nejedná o totožnú vec a to aj vzhľadom k tomu, že žalobný návrh (petit) týchto žalôb nie je rovnaký, hoci obidve žaloby vychádzajú z rovnakého skutkového základu. Ďalej argumentovali, že pri rozhodovaní o žalobe na plnenie sa súd zaoberá nielen otázkou existencie práva alebo právneho vzťahu, ale rieši aj ďalšie prejudiciálne otázky, čo znamená, že z rozsudku na plnenie nemožno automaticky vyvodiť určenie práva, pretože aj zamietacie rozsudky o plnenie totiž môžu vychádzať z kladnej odpovede o existencii práva alebo právneho vzťahu. Uviedli, že princíp subsidiarity určovacej žaloby neplatí absolútne, pretože tento princíp nevychádza zo žiadanej explicitne uvedenej právnej normy. Dodali, že princíp subsidiarity neplatí absolútne, o čom svedčí skutočnosť, že bol tento princíp prelomený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, na ktoré v rámci odvolania poukázali. Argumentovali tým, že určovací rozsudok je prejudiciálne záväzný pre konanie o žalobe na plnenie, čo však nemôže platiť opačne, pretože z rozsudku na plnenie nemožno automaticky vyvodiť určenie práva. Následne poukázali na závery NS SR k posúdeniu naliehavého právneho záujmu (rozsudok NS SR zo dňa 11.12.2019, sp.zn. 2ObdoV/11/2019, uznesenie NS SR zo dňa 30.06.2022, sp.zn. 9Cdo/251/2021, uznesenie NS SR zo dňa 20.10.2010, sp.zn. 4Cdo/136/2009). Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem uviedli, že svoj naliehavý právny záujem odvíjajú počas celého konania o určovacej žalobe od ohrozenia ich práv v konaní o zaplatenie a v konaní o určenie relatívnej neúčinnosti. V tejto súvislosti argumentovali tým, že určovací rozsudok by bol prejudiciálne záväzný v konaní o zaplatenie a v konaní o určenie relatívnej neúčinnosti. V tejto súvislosti ďalej žalobcovia 1/ a 2/ zdôraznili, že nemali možnosť podať žalobu na plnenie, pretože v predmetných konaniach

majú legitímáciu na podanie žaloby len žalovaní. Súdu prvej inštancie vytýkali, že sa nemôže v plnom rozsahu odvolávať len na princíp subsidiarity určovacej žaloby a prednosti žaloby na plnenia, pretože žaloba na plnenie sa týka len konania o zaplatenie a nie aj konania o určenie relatívnej neúčinnosti, v ktorom sa subsidiarita určovacej žaloby nemôže uplatniť, avšak s týmto sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal. Ďalej poukázali na rozsudok NS SR zo dňa 11.12.2019 sp.zn. 2ObdoV/11/2019 a argumentovali tým, že podanie žaloby na plnenie zo strany žalovaných nemôže znamenať absenciu naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov, ktorí sa domáhajú určenia. Ďalej žalobcovia 1/ a 2/ odvolaciemu súdu zdôraznili, že v danom právnom vzťahu možno navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu práv a oprávnených záujmov vo vzťahu ku konaniu o zaplatenie a ku konaniu o určenie relatívnej neúčinnosti, pretože v konaní o určenie sa tak s definitívnou platnosťou rozhodne o spornom nároku a v nadväznosti na prejudiciálnu záväznosť určovacieho rozsudku sa tak meritórne rozhodne aj v konaní o zaplatenie a v konaní o určenie relatívnej neúčinnosti, ktoré doposiaľ trvajú neprimerane dlhú dobu. Následne vytkli súdu prvej inštancie, že podľa ich názoru nemôže súd prvej inštancie absenciu naliehavého právneho záujmu uzavrieť odkazom na obranu v konaní o zaplatenie a v konaní o určenie relatívnej neúčinnosti a poukázali pritom na rozsudok NS SR zo dňa 11.12.2019, sp.zn. 2ObdoV/11/2019. Navyše vytkli súdu prvej inštancie pri uvedenom, že okrem odkazu žalobcov neuviedol, aké iné prostriedky majú na ochranu svojich práv k dispozícii. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, žalobcovia 1/ a 2/ s poukazom na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít zhrnuli argumentáciu, že je povinnosťou súdu zabezpečiť stranám sporu realizáciu práva na spravodlivé konanie a to aj prostredníctvom takého súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, súdne rozhodnutie musí reagovať na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a dať mu jasnú a zreteľnú odpoveď na argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, súdne rozhodnutie nemôže byť arbitrárne a zjavne neodôvodnené, odôvodnenie rozhodnutia musí byť v súlade s výrokom rozhodnutia, a že strana sporu má právo od súdu očakávať, že súd bude rozhodovať podľa platných právnych predpisov, a že ich bude správne vykladať a aplikovať. Vzhľadom na uvedené majú za to, že došlo k porušeniu ich práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čo zakladá aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Ďalej žalobcovia 1/ a 2/ namietali, že súd prvej inštancie priamo na pojednávaní dňa 17.03.2023 zamietol návrh právneho zástupcu žalobcov na odročenie pojednávania z dôvodov poskytnutia času na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalovaných (viď zápisnica zo súdneho pojednávania dňa 17.03.2023), čím podľa ich názoru odoprel ich právo sa k vyjadreniu žalovaných vyjadriť a poukázali pritom na rozsiahlu rozhodovaciu prax súdov. S ohľadom na uvedené skutkové okolnosti ako aj podanú právnu argumentáciu žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhujú, aby Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b), písm. c) CSP vydal uznesenie, ktorým Krajský súd v Bratislave v celom rozsahu zruší rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp.zn. 9C/25/2018-444 zo dňa 17.03.2023 a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň navrhli, aby súd žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi 1 a žalobcovi 2/ náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu a k rukám právneho zástupcu žalobcov náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania, vrátane výšky náhrady trov právneho zastúpenia, bude rozhodnuté samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka, a to po právoplatnosti rozhodnutia v merite veci.

7. Žalovaní 1/ a 2/ prostredníctvom ich právneho zástupcu vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ uviedli, že majú za to, že odvolanie žalobcov je nedôvodné a rozsudok je v odvolaní napadnutom vecne i právne správny a je potrebného ho podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. g) uviedli, že žalobcovia 1/ a 2/ v rámci odvolania vytýkajú nesprávne právne posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu, t.j. došlo zrejme k písárskej chybe v rámci odvolania, kde správne má byť odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Bez ohľadu na uvedené majú za to, že rozsudok v časti právneho posúdenia naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov je právne správny. K rozsiahlej sumarizácii odbornej literatúry a judikatúry žalobcov 1/ a 2/ v rámci odvolania, uviedli, že v predmetnej právnej veci sa rieši úplne odlišná skutková vec ako tá, na ktorú poukazujú žalobcovia prostredníctvom rozhodnutia NS SR sp.zn. 2ObdoV/11/2019. Žalovaní 1/ a 2/ uviedli, že na posudzovanú vec teda nemožno analogicky a skutkovo uplatniť závery z rozsudku NS SR zo dňa 11.09.2019, sp.zn. 2ObdoV/11/2019, pretože nejde o obdobnú právnu a skutkovú vec. Žalovaní 1/ a 2/ majú za to, že meritórne rozhodnutie v konaní o zaplatenie pohľadávky, ako aj meritórne rozhodnutie v konaní o relatívnu neúčinnosť odstráni akúkoľvek spornosť medzi sporovými stranami a to aj v rozsahu určenia, ktorého sa domáhali žalobcovia petitom v posudzovanej

určovacej žalobe. Vyjadrili názor, že predmetné konania v plnej miere odstránia stav neistoty žalobcov, ktorého sa určovací žalobou domáhajú. V neposlednom rade mali žalovaní 1/ a 2/ za to, že posúdenie naliehavého právneho záujmu nie je otázkou právnou, ale skutkovou a teda nemožno súdu vytýkať nesprávne právne posúdenie veci. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. nedostatočné odôvodnenie, žalovaní 1/ a 2/ uviedli, že rozsudok súdu prvej inštancie považujú za riadne odôvodnený, pretože súd prvej inštancie sa podľa nich dôsledne riadil ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Taktiež majú za to, že súd prvej inštancie dal žalobcom 1/ a 2/ v bode 19 až 24 odôvodnenia rozsudku jasnú odpoveď, akým spôsobom sa majú domáhať ochrany svojich práv. K odvolaciemu dôvodu žalobcov 1/ a 2/ týkajúceho sa odopretia práva vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaných, žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení uviedli, že v rámci odvolania pri uvedenom síce rozsiahlo argumentujú judikatúrou najvyšších súdnych autorít, avšak táto nie je vôbec priliehavá, keďže rieši situácie v ktorých sporovej strane nebolo doručené vyjadrenie, prípadne nemali možnosť reagovať na argumentáciu protistrany, čo však nie je prípad žalobcov. Zdôraznili, že v danom prípade nešlo rozhodne o vyjadrenie obsahujúce nové skutočnosti alebo dôkazy, ale zhrňujúce právne stanovisko prednesené v celosti na pojednávaní konanom dňa 17.03.2023, ku ktorému mal možnosť právny zástupca žalobcov prítomný na danom pojednávaní sa aj vyjadriť. Vzhľadom na uvedené žalovaní 1/ a 2/ navrhli, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny a priznal žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Žalobcovia 1/ a 2/ sa vyjadrili prostredníctvom právneho zástupcu vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaných 1/ a 2/ uviedli, že s ich tvrdením o tom, že na posudzovanú vec nemožno analogicky a skutkovo uplatniť závery z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 11.09.2019, sp.zn. 2ObdoV/11/2019, pretože nejde o obdobnú právnú a skutkovú vec, sa nestotožňujú, pretože závery z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 11.09.2019, sp.zn. 2ObdoV/11/2019, sú všeobecného a teoretického charakteru a sú uplatniteľné pre všetky veci týkajúce sa vzťahu žaloby na plnenie a žaloby na určenie. Následne pre úplnosť vyčerpávajúci spôsobom zhrnuli závery z rozsudku súdu prvej inštancie. Taktiež opätovne zhrnuli dôvody pre ktoré majú za to, že žaloba na určenie je pre nich jediným procesne vhodným nástrojom a zároveň, že je daný naliehavý právny záujem na ich strane. K bodu 26. vyjadrenia, že princíp subsidiarity určovacej žaloby nepripúšťa, aby popri sebe existovali vo veci dva rozsudky, určovací rozsudok a rozsudok na plnenie, žalobcovia opätovne zdôraznili, že podľa ich názoru v týchto konaniach sa nejedná o totožnú vec a totožný nárok, pričom konanie o relatívnej neúčinnosti ani len nie je konaním o žalobe na plnenie. K odopretiu práva žalobcom vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaných uviedli, že pokiaľ žalovaní tvrdia, že ich právna zástupkyňa na pojednávaní len predložila písomné podanie, ktorým neuviedla nijaké nové skutočnosti, ide o celkom neštandardný postup, pretože v súlade s čl. 12 CSP sa na prejednanie veci nariaďuje ústne pojednávanie, ktorého podstatou z logiky veci je prednes ústny a nie písomný. Žalobcovia preto nerozumejú, prečo právna zástupkyňa žalovaných na ústnom pojednávaní predkladala svoj prednes písomne a keď už tak urobila, v súlade s princípom rovnosti strán podľa čl. 6 CSP mala byť rovnaká možno daná aj žalobcom. Vo vzťahu k ďalšej argumentácii žalobcovia 1/ a 2/ v plnom rozsahu odkázali na nimi podané odvolanie a uviedli, že sa pridriavajú všetkých skutočností v ňom uvedených.

9. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov uviedli, že v celom rozsahu zotrvávajú na argumentácii obsiahnutej vo vyjadrení žalovaných k odvolaniu žalobcov zo dňa 02.06.2023. Odvolanie žalobcov považujú za nedôvodné, nakoľko žiaden z namietaných odvolacích dôvodov nie je daný. Tvrdenia žalobcov v odvolaní, doplnené vo vyjadrení žalobcov, nie sú podľa názoru žalovaných 1/ a 2/ spôsobilé spochybníť vecnú i právnú správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku, ani postup súdu prvej inštancie predchádzajúci vyhláseniu napadnutého rozsudku. K nedôvodnosti žalobcami namietaných odvolacích dôvodov sa žalovaní 1/ a 2/ podrobne vyjadrili vo vyjadrení zo dňa 02.06.2023, na ktoré týmto v súlade so zásadou hospodárnosti konania v záujme nezaťažovania odvolacieho súdu duplicitnými tvrdeniami, v celom rozsahu odkázali. Následne vo vyjadrení zopakovali, že žalobcami 1/ a 2/ tvrdená analógia nie je možná, pričom neprípustne ohýbajú závery NS SR vyslovené v rozsudku na okolnosti predmetnej veci (rozsudok NS SR zo dňa 11.09.2019, sp.zn. 2ObdoV/11/2019). Opakovane zdôraznili, že je tu zrejma skutková i právna odlišnosť prejednávaných vecí. Žalovaní majú za to, že meritórne rozhodnutie v konaní o zaplatenie, ako aj v konaní o určenie relatívnej neúčinnosti, odstráni akúkoľvek spornosť medzi sporovými stranami, a to aj v rozsahu určenia, ktorého sa žalobcovia domáhajú petitom v predmetnom určovacom konaní. Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že existenciu ich naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení má odôvodňovať dĺžka trvania konania o zaplatenie a konania o určenie relatívnej neúčinnosti, takéto tvrdenie rovnako neobstojí. Poukázali na

to, že sú to práve úkony a procesné návrhy žalobcov v konaní o zaplatenie a konaní o určenie relatívnej neúčinnosti, ktoré podstatným spôsobom ovplyvnili dĺžku trvania týchto konaní a tým i dĺžku trvania údajnej právnej neistoty žalobcov. Je teda vylúčené, aby sa žalobcovia dovolávali existencie údajného naliehavého právneho záujmu v tomto konaní z dôvodu neprimeranej dĺžky trvania predmetných konaní, ktoré zapríčinili vlastnými úkonmi. Žalovaní 1/ a 2/ zotrvali na závere, že neodročenie pojednávania konaného dňa 17.03.2023 súdom prvej inštancie na základe požiadavky žalobcov za účelom vyjadrenia sa k vyjadreniu žalovaných k vyjadreniu žalobcov zo dňa 16.03.2023, predloženému na pojednávaní dňa 17.03.2023, nezakladá odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), ani písm. d) CSP. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam žalovaní navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 CSP ako vecne správny potvrdil a žalovaným priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

10. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (ust. § 379 a ust. § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 385 odsek 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1/, 2/ nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne a právne správny potvrdiť (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

11. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia v medziach odvolacích dôvodov, dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobu žalobcov z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu zamietol. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa, že je nepochybné, že podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby je naliehavý právny záujem na požadovanom určení, na skúmaní ktorého súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Právny záujem procesnej prípustnosti určovacej žaloby musí byť naliehavý. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je, alebo nie je, vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť (R 17/1972). Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý rieši (odstraňuje neistotu vzťahu sporových strán alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie). Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/264/2007, 5Cdo/31/2011, 4Cdo/111/2008).

12. Naliehavý právny záujem nie je daný, ak sa petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne hodnotenie neviažu na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatneného práva (R 22/2017).

13. Pokiaľ ide o judikatúru v týchto veciach týkajúcich sa absencie naliehavého právneho záujmu Najvyšší súd SR v rozsudku sp.zn. 3Cdo 112/2004, kde predmetom konania bolo určenie, že žalované nie sú vlastníčkami nehnuteľnosti uvádza, že naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (na to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o ne/existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva, a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. V rozsudku dospel k záveru, že určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. Najvyšší súd taktiež v rozsudku sp.zn. 5Cdo 31/2004, kde predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, uvádza, že právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže

dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. K otázke určovacích žalôb sa opakovane vyjadril aj Ústavný súd SR. V tejto súvislosti možno poukázať na aktuálne rozhodnutia sp.zn. III. ÚS 588/2021, sp.zn. III. ÚS 622/2021, v ktorých ústavný súd skonštatoval, že určovací žaloba je oprávneným prostriedkom ochrany tam, kde na jej základe je možné dosiahnuť právnu istotu v dotknutom právnom vzťahu, a zároveň na jej základe možno dosiahnuť úpravu vzájomných vzťahov a predísť budúcim sporom. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len na zbytočné rozmnožovanie sporov; ak však určovací žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba. Súdna prax sa ustálila aj na názore, že určovací žaloba je spravidla prípustná pri spornosti práv (právnych vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 105/2013).

14. Žalobcovia v rámci svojho podaného odvolania namietali nesprávne posúdenie absencie naliehavého právneho záujmu zo strany súdu prvej inštancie, pričom poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2019 sp.zn. 2ObdoV/11/2019. Majú za to, že súd prvej inštancie si nesprávne vyložil normu procesného práva a to konkrétne ustanovenie § 137 písm. c) CSP, pokiaľ ustálil, že žalobcovia na žalobe nemajú naliehavý právny záujem. Žalobcovia v rámci podaného odvolania taktiež poukázali na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. sp.zn. 5Cdo/31/2011, 4Cdo/89/2007, 5Obdo/51/2011, 6Cdo/392/13, 3Cdo/12/2004, 4Cdo/49/2003 a zdôraznili, že princíp subsidiarity nie je možné vnímať absolútne striktné, s poukazom na to, že určovací rozsudok je prejudiciálne záväzný pre konanie o žalobe na plnenie. Na tieto argumenty žalobcov uvedené v rámci podaného odvolania odvolací súd uvádza, že každý prípad je potrebné posudzovať individuálne a to aj s ohľadom na skúmanie naliehavého právneho záujmu, ktoré je v rámci určovacej žaloby je vždy prioritné. Určovacou žalobou sa teda žalobca domáha vydania autoritatívneho výroku súdu, že tu určitý právny vzťah právo je (pozitívne určenie), alebo že tu nie je (negatívne určenie). Takéhoto určenia sa však žalobca môže domáhať iba vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu bez tohto určenia ohrozené alebo neisté. Tento objektívny stav právnej neistoty medzi žalobcami a žalovanými je podľa žalobcov v tom, že v rámci tohto konania sa definitívne vyrieši prejudiciálna otázka, z ktorej sa potom bude vychádzať pri žalobe na plnenie. Rovnako je táto prejudiciálna otázka podľa názoru žalobcov významná pre konanie o určenie neúčinnosti právneho úkonu, a preto považujú žalobcovia určenie neexistencie práva za také, ktoré ovplyvní ich právne postavenie, a teda od tohto výroku potom závisí ako bude rozhodnuté o určovacej žalobe a o žalobe o neúčinnosť právnych úkonov. Odvolací súd k týmto argumentom uvádza, že práve tieto tvrdenia žalobcov priamo vylučujú naliehavý právny záujem na takomto určení za daného skutkového stavu. Inak povedané, v tomto prípade zo skutkového stavu popísaného v priebehu celého konania vyplýva, že v roku 2015 bola na Okresný súd Senica podaná žaloba o zaplatenie sumy vo výške 360.000,- eur voči žalobcovi v 1. rade, ktorá je vedená pod sp.zn. 7Cb/32/2015. V rámci tohto konania súd prvej inštancie musí vyriešiť nielen otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu (t.j. postúpenie pohľadávky), ale aj otázku základu nároku a to konkrétne, či došlo ku škode, či sú splnené všetky podmienky pre priznanie nároku a v akej výške. Inými slovami, aktívna vecná legitímácia žalobcu je len jedna z čiastkových otázok (prejudiciálnych otázok), ktoré si súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd musí v rámci tohto konania o zaplatenie sumy 360.000,- eur vyriešiť. Práve z tohto dôvodu nie je daný naliehavý právny záujem na takomto určení, nakoľko táto otázka je iba jedna z prejudiciálnych otázok a zároveň je treba zdôrazniť, že toto zistenie je výlučne v právomoci Okresného súdu Senica v rámci konania vedeného pod sp.zn. 7Cb/32/2015. Pokiaľ ide o konanie o neúčinnosť právneho úkonu vedené voči žalobcovi v 2. rade, ktorý nadobudol všetky nehnuteľnosti od svojho otca (t.j. od žalobcu v 1. rade) v takomto prípade posúdenie existencie pohľadávky a jej výšky priamo závisí od vyriešenia sporu vedeného na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 7Cb/32/2015. Odvolací súd má za to, že táto prejudiciálna otázka ku ktorej žalobcovia vyvolali samostatné konanie (t.j. otázka aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní vedenom pod sp.zn. 7Cb/32/2015) nemá priamy súvis s konaním o určenie neúčinnosti právnych úkonov, a preto rovnako absentuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade. Odvolací súd už iným (zrozumiteľnejším) spôsobom tieto skutočnosti nedokáže vysvetliť, pričom za rovnako vyčerpávajúce a zrozumiteľné považuje už odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti. Preto odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie o absencii naliehavého právneho záujmu v danej veci.

15. Pokiaľ ide o argumentáciu odvolateľov a ich poukaz na rozhodnutia NS SR a to konkrétne sp.zn. 2ObdoV/11/2019, 5Cdo/31/2011, 5Obdo/51/2011, 6Cdo/392/2013, 3Cdo/112/2004, 4Cdo/49/2003, 3Cdo/53/2007, možno konštatovať, že ide o odlišné skutkové základy sporu, ktoré sú na prejednávanej právnu vec neaplikovateľné. Otázkou analógie v skutkovom stave ako predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp.zn. I. ÚS 51/2020 z 09. júna 2020 (ZNaU 24/2020), ktorý judikoval, že „(...) Ak však nejde o analógiu v skutkovom stave, teda o typovo skutkovú podobu, aplikácia skorších súdnych rozhodnutí nie je namieste. Zásada o analógii v skutkovom stave ako nevyhnutného predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe je aplikovateľná aj na aktuálne rozhodovanie odvolacieho súdu. Žalobcami označené rozhodnutia najvyššieho súdu nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax pre prejednávany prípad, nakoľko predmetné rozhodnutia neriešili skutkovo a právne analogickú situáciu, o akú ide v danej veci. Ide o prípady, kedy by žalobou na plnenie nebol vyčerpaný celý predmet konania o určovacej žalobe alebo kedy sa určovacím výrokom rozsudku vytvorí pevný právny základ vzťahu medzi stranami sporu, čo však nie je prejednávany prípad, a preto ich odvolací súd nepovažuje na prejednávanej vec aplikovateľné.

16. Pokiaľ ide o posledný odvolací dôvod namietaný žalobcami v rámci podaného odvolania a to konkrétne, že súd prvej inštancie zamietol návrh na odročenie súdneho pojednávania a neposkytol žalobcom priestor reagovať na písomné vyjadrenie žalovaných zo dňa 16.03.2023, a preto došlo k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý súdny proces, pričom zdôraznili a poukázali na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napríklad sp.zn. 2Obdo/29/2016, 2Cdo/80/2012 odvolací súd uvádza, že postup súdu prvej inštancie v rámci pojednávania konaného dňa 17.03.2023 považuje za procesne správny z nasledovaných dôvodov. Predmetné vyjadrenie žalovaných zo dňa 16.03.2023 bolo právnomu zástupcovi žalobcov riadne, krátkou cestou doručené na pojednávaní konanom dňa 17.03.2023, pričom toto bolo na tomto pojednávaní aj riadne prečítané zo strany právnej zástupkyne žalovaných. Z obsahu tohto vyjadrenia však podľa názoru odvolacieho súdu nevyplývajú žiadne nové tvrdenia žalovaných, ku ktorým sa žalobcovia prostredníctvom ich právneho zástupcu už v priebehu konania nevyjadrili. Odvolací súd sa v danom prípade stotožňuje s názorom žalovaných, že išlo o ich zhrňujúce stanovisko, ktoré bolo celé prečítané na pojednávaní konanom dňa 17.03.2023 zo strany právnej zástupkyne žalovaných a ku ktorému sa mal možnosť právny zástupca žalobcov prítomný na danom pojednávaní vyjadriť, čo podľa názoru odvolacieho súdu aj urobil. Z tohto vyjadrenia taktiež vyplýva aj to, že žalovaní nesúhlasili s pripustením zmeny petitu navrhovanému zo strany žalobcov, avšak k týmto argumentom súd prvej inštancie zaujal také stanovisko, že tento navrhovaný petit na pojednávaní konanom dňa 17.03.2023 uznesením pripustil. Keďže odvolací súd z tohto vyjadrenia žalovaných nezistil ani jeden nový argument, na ktorý by právny zástupca žalovaných už v predchádzajúcich podaniach nereagoval písomne, nepovažuje odvolací súd postup súdu prvej inštancie, ktorý uznesením zamietol návrh na odročenie pojednávania na procesne nesprávny. Navyše tu treba zdôrazniť, že právny zástupca na argumenty protistrany mohol reagovať (aj reagoval) na nariadenom pojednávaní konanom dňa 17.03.2023, a preto možno konštatovať, že súdom prvej inštancie nebolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd nepovažuje za žiaduce neustále reagovať na to-ktoré vyjadrenie protistrany, hlavne za situácie, ak neobsahuje nové skutkové ani právne tvrdenia. Takýto postup už naznačil aj Ústavný súd SR v rámci rozhodnutia II. ÚS 83/2019 z ktorého vyplýva, že úlohou súdu je posúdiť a odôvodniť rozumnú hranicu konfrontácie a ukončenie cirkulácie procesných podaní v určitom bode. Ak teda súd prvej inštancie návrh na odročenie pojednávania uznesením zamietol, postupoval procesne správne, a teda podľa názoru odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, a ani k odňatiu práva na spravodlivý súdny proces, tak ako to tvrdia žalobcovia. Tento argument žalobcov teda odvolací súd taktiež nepovažuje za dôvodný.

17. Odvolací súd záverom dodáva, že ak sa zamietajú určovacia žaloba pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, je vylúčené súčasne sa zaoberať žalobou vo veci samej (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1Cdo/26/07, 1Cdo/91/06, 2Cdo/231/07). Z uvedeného teda vyplýva, že otázka potreby skúmania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, na vyriešení ktorej založil rozhodnutie súd prvej inštancie je otázkou, ktorá bola dovolacím súdom opakovane riešená (sp.zn. 8Cdo/156/2018, 4Cdo/134/2020). Rozsudok najvyššieho súdu sp.zn. 4Cdo/134/2020, ktorý bol vydaný v období právnej veci, prešiel testom ústavnosti (sp.zn. III. ÚS 117/2022).

18. Keďže odvolací súd nezistil žiadne pochybenie zo strany súdu prvej inštancie, rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil. Nakoľko ani v odvolaní žalobcovia neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by iným spôsobom boli spôsobilé vyhodnotiť stav zistený prvoinštančným súdom, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné, a preto rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie.

19. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

20. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybné v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Nakoľko odvolací súd odvolaniu žalobcov nevyhovел a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, mali žalovaní v odvolacom konaní plný úspech a vznikol im nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).